

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2011

Μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία: Πέμπτη, 9 Ιουνίου 2011

Ωρα εξέτασης: 7:30 - 9:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ
--

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(Μονάδες 50)

I. Omnia sunt excitanda tibi uni, C. Caesar, quae iacere sentis perculsa atque prostrata impetu belli ipsius, quod necesse fuit: constituenda iudicia, revocanda fides, comprimendae libidines, propaganda suboles; omnia quae dilapsa iam diffluxerunt, severis legibus vincienda sunt. In tanto civili bello, in tanto ardore animorum et armorum, quassata res publica multa perdidit et ornamenta dignitatis et praesidia stabilitatis suae;

(Λατινικά Λυκείου, XXXIII)

II. In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

(Λατινικά Λυκείου, XLIII)

1. (α) Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους του πιο κάτω αποσπάσματος στον αντίθετο αριθμό:

Omnia quae dilapsa iam diffluxerunt, severis legibus vincienda sunt.

(Μονάδες 4)

- (β) Να γράψετε τις πιο κάτω λέξεις στην ονομαστική ενικού:

tibi, impetu, iudicia, civili bello, ardore

(Μονάδες 3)

2. Να τρέψετε τους πιο κάτω τύπους ρημάτων σύμφωνα με την οδηγία που υπάρχει δίπλα από τον καθένα (εκεί όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο):

- *sentis*: στον αντίστοιχο τύπο του παρατατικού και μέλλοντα στην ίδια φωνή
- *traxit*: στο απαρέμφατο του ενεστώτα και παρακειμένου στην ίδια φωνή
- *populari*: στη μετοχή του ενεστώτα και παρακειμένου (ονομαστική ενικού θηλυκού γένους)
- *genuit*: στο α΄ πρόσωπο ενικού της υποτακτικής ενεστώτα και μέλλοντα στην ίδια φωνή
- *orpuignaretur*: στο ίδιο πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα και υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
- *haberem*: στο α΄ πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής ενεστώτα και παρακειμένου στην ίδια φωνή

(Μονάδες 6)

3. Να γράψετε τα παραθετικά (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω επιθέτων διατηρώντας αμετάβλητα την πτώση, τον αριθμό και το γένος:

infelix, infesto

(Μονάδες 2)

4. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις πιο κάτω λέξεις (είναι υπογραμμισμένες στα διδαγμένα κείμενα για μετάφραση):

tibi, legibus, dignitatis, terram, in patria, pati, diu, longa

(Μονάδες 4)

5. Να αναγνωρίσετε τις πιο κάτω προτάσεις:

(α) *ut primum exsulem deinde hostem te viderem*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς)

(Μονάδες 2)

(β) *cum in conspectu Roma fuit*

(είδος, αιτιολόγηση εισαγωγής και εκφοράς)

(Μονάδες 2)

(γ) **Να αναγνωρίσετε τον πιο κάτω υποθετικό λόγο (υπόθεση, απόδοση, σημασία) και να τον μετατρέψετε έτσι ώστε να δηλώνει το αντίθετο του πραγματικού στο παρόν:**

at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

(Μονάδες 3)

6. (α) Να μετατρέψετε στο πιο κάτω απόσπασμα την παθητική σύνταξη σε ενεργητική με τη χρήση του ρήματος *debeo*:

Omnia sunt excitanda tibi

(Μονάδες 2)

(β) **Να μετατρέψετε στο πιο κάτω απόσπασμα τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το *Filius dixit*:**

intra moenia penates mei sunt

(Μονάδες 2)

7. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά:

Bello illo maximo quod Athenienses et Lacedaemonii gesserunt, Pericles et auctoritate et eloquentia et consilio princeps civitatis suae, cum tenebrae factae essent repente, Atheniensiumque animos summus timor occupavisset, docuisse cives suos dicitur, id quod ipse ab Anaxagora cuius auditor fuerat acceperat.

(M. Tullius Cicero, *De Re Publica* 1,25, διασκευή)

Λεξιλόγιο:

eloquentia -ae = ευγλωττία, ευφράδεια

auditor -oris = ακροατής

(Μονάδες 10)

8. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά:

Στη μάχη κοντά στην Έφεσο οι εχθροί θαύμασαν πολύ την ανδρεία των Ρωμαίων και είπαν ότι δεν μπορούν εύκολα να τους νικήσουν. Την επόμενη μέρα έστειλαν στη Ρώμη πρέσβεις, για να ζητήσουν ειρήνη.

(Μονάδες 10)

ΤΕΛΟΣ